

TEREKEME-KARAPAPAH TÜRKLERİ KAYNAKÇASI**Muhammet KEMALOĞLU*****Özet**

Tarihin iyi bir şekilde araştırılması, pek çok konunun açıklığa kavuşması, bugün güncelliğini koruyan konuların daha iyi bir şekilde açıklanabilmesi, ancak tarihin kaynaklarına inmekle mümkündür. Biyografi çalışmaları tarih ilminin her devirde ilgi gören önemli sahalarından biri olmuştur. İlk çağlardan günümüze gerek Batı gerek Doğu'da bütün toplumlarda değişik isimler altında biyografi yazarlığı süregelmiştir. Türklerde ise Orhon Yazıtlarından itibaren tarih yazıcılığının bu türü kültür hayatımızda yerini almıştır. İslam dünyasında da biyografi yazarlığı köklü bir geleneğe sahiptir. Türklerin İslamiyet'e girmesi ile İslam Tarih yazıcılığının bir kolu olan Biyografi yazıcılığı Osmanlı'da da etkisini göstermiştir. Hazırladığımız bu bibliyografyada Terekeme-Karapapah Türkleri ile alakalı Tezleri, Kitapları ve Makaleleri, Sempozyum Kitapları, Dergi Özel Sayıları, Ansiklopedilerde bulunan Terekeme-Karapapah Türkleri ile alakalı eserleri birlikte vermeye çalıştık.

Anahtar Kelimeler:Türk Tarihi, Kaynak, Türk Kültürü, Terekeme-Karapapah Türkleri

TEREKEME-KARAPAPAH TURKS BIBLIOGRAPHY**Abstract**

Biography work in every period of the science of history has been one of the popular major oilfields. Both past and present, biography writing under different names in all societies in the East the West need to endure. This type of Historiography from the Orhon Turks took its place in cultural life. Had a long tradition of writing a biography of the Islamic world. Turks into Islam and the Islamic Historiography in the Ottoman Empire which is an arm studies showed the effect of spelling Biography. Investigation of a good way of history, to clarify many issues, remains timely today in a better way to explain the issues, but it is possible to reach a source of history. Bibliography related to the Turks that we prepare Terekemes-Karapapah theses, books and manuscripts, Symposium Books, Magazine special issues, relevant to the works of encyclopedias with the Turks gave the Terekemes-Karapapah.

Keywords:Turkish History, Research, Turkish literature, Terekemes-Karapapah

Giriş

Her millet; dil, kültür, tarih mirasıyla dünyada var olur. Her toplumun kendi özel davranışlarının ve yaratıcılığının eseri olduğu için millî bir kişilik yapısına sahiptir. Türkler, tarih içerisinde çok geniş bir coğrafyaya yayılmış ve göç ettikleri bölgede güçlü devletler kurmuşlar ve Türk kültürü Altay Dağları, Tanrı Dağları, Aral Gölü, Baykal Gölü ve Batı

* Yüksek Lisans Öğrencisi; Gazi Üniversitesi, Tarih Bölümü, muhammetkemaloglu@gmail.com

Türkistan'daki Anav ve Namazgâh coğrafyalarında olgunlaşmış, oradan batıya akmış, gittiği yerleri etkilemiştir. Orta Asya'dan Anadolu'ya kitleler hâlinde gelmeye başlayan Oğuz ve Türkmen boyları, Anadolu'nun bugünkü kültürel yapısını oluşturmuştur. Anadolu'da var olan Türk kitlelerinin üzerine, özellikle, XI. yüzyıldan itibaren gelen yoğun Türk nüfusu, kendilerine özgü inanışlarını, törelerini, geleneklerini, sanatlarını da beraberlerinde getirdiler ve kesintisiz Türk hâkimiyetleri sayesinde bu değerlerini yeni vatanlarında kalıcı kıldılar. Anadolu geçmiş zaman içinde, çeşitli topluluklara yurt olmuştur. Bizlere düşen geçmişten gelen, günümüzde yavaş yavaş etkisini kaybeden ve gelecekte yok olacağını endişesi taşıdığımız maddi ve manevi değerlerimizi korumak, yazılı hâle getirmektir. Yıllardan beri halk kültürü konusunda ülkemizde kişi, kurum, kuruluş ve üniversitelerin ilgili bölümlerince çok değerli derleme ve araştırmalar yapılmıştır. Ancak bu çalışmalar kültürümüzün tanıtımı noktasında yeterli değildir. Bu çalışmaların istenilen seviyeye ulaşması için başta devletin ilgili kurum ve kuruluşları, dernekler, sivil toplum örgütleri, gençlik kulüpleri, sendikalar ve özel yayın organları ve medyaya büyük bir görev düşmektedir. Hazırlanan eserler, belgeseller, düzenlenen konferanslar, sempozyum vb. ulusal ve uluslararası düzlemde sergilenmelidir. Geleceğin yeniden kurulması ve geçmişinden kopmaması da buna bağlıdır. Çalışmamız Terekeme-Karapapah Türkleriyle ilgilidir.

TEREKEME-KARAPAPAH TÜRKLERİ KAYNAK TOPLUSU

- ADIGÖZELLİ, İ. (2000). *Başkeçid*. Bakı.
- ADIGÖZELLİ, İ. (2000). *Elim-Obam*. Bakı: Sadahlı.
- AKALIN, L. S. (1990). *Türk Dilek Sözlerinden Alkışlar ve Kargışlar*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- ALYILMAZ, S. (2003). *Borçalılı Bilim Adamı, Eğitimci, Şair Valeh Hacılar*. Ankara.
- ALYILMAZ, S. (2004). *Borçalı Mifik Tefekküründen Poetik Gerçekliğe*. Tiflis: Gürc. Yaz. Birl. Azeri Bölm. Yay.
- ANDREWS, P. A. (1992). *Türkiye'de Etnik Gruplar*. (çev. Mustafa Küpüşoğlu). İstanbul.
- ASLAN, E. (1995). *Çıldır Aşık Şenlik, Hayatı, Şiirleri ve Hikayeleri*. Ankara.
- ASLAN, K. (1994). *Ahıska Türkleri*. Ankara.
- AVSAR, Z.-Tunçalp, Z. *Sürgünde 50 nci Yıl Ahıska Türkleri*. Ankara: TBMM Kültür.
- AYDOĞ, O. (1998). *Karapapaklar*. Seminerler Çalışması. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Tarih Eğitim Bölümü, Malatya.
- AZERBAYCAN FOLKLOR ANANELERİ (GÜRCİSTANDAKİ TÜRK DİLİ FOLKLOR ÖRNEKLERİ Esasında).(1992). Tiflis.
- AZERBAYCAN FOLKLORU ANTOLOJİSİ, BORÇALI FOLKLORU.(1996). Bakı.

- AZERBAJYCAN HALK DESTANLARI EFSANE ESATIR VE NAĞIL DEYİMLERİ. (1999), Bakü.
- BERKOK, İ. (1958). *Tarihte Kafkasya*. İstanbul.
- BİNBAŞI NAZMİ. (1334). *Kafkasya ve Türkistan*. İstanbul.
- BLANDY, C. (1998). *The Meskhetians:Turks or Georgians?:A People Without a Homeland*, Conflict Studies Research Centre, Royal Military Academy, Sandhurst.
- BMMYK. (1999a). *Azerbaycan Mülteciler ve Sığınmacılar Üzerine Arkaplan Kağıt*, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği.
- BOUGAİ, N. (1996). *The Deportation of Peoples in the Soviet Union*. New York: New Science Publishers.
- BROSSET, F. Andreyan, H. D. (2003). *Gürcistan Tarihi (Eski Çağlardan 1232 Yılına Kadar)*. Yayına Hazırlayan: Erdoğan Merçil, Ankara.
- BUGAİ N. (1994). *Turki iz Meskhetii:Dolgii put' k reabilitatsii [Turks from Meskhetia:A long road to rehabilitation]*, 1944-1994. Moscow: Dom Rossiya.
- BUNYADOV, M.Z. Yusufov, Y.B. (1994). *Azerbaycan Tarihi*, Cilt:1. Bakü: Azerbaycan Devlet Neşriyyatı.
- CAFEROĞLU, A. (1944). Sivas ve Tokat İlleri Ağızlarından Toplamalar.
- CAFEROĞLU, A. (1995). Doğu İllerimiz Ağızlarından Toplamalar, TDK, 62, Ankara.
- CORNELL, SVANTE E. (2001). *Küçük Milletler ve Büyük Güçler:Kafkasya'da Ethnopolitical Çatışma Çalışması*. Routledge.
- CORWİN, J. (2001, May 11). *Endnote:Cossacks Conduct New Pogroms*.Newslite.
- COŞKUN, U. (2009). *Ahıska/Meskhetian Turks In Tucson:An Examination Of Ethnic Identity*, Master Of Arts, With A Major In Anthropology, In The Graduate College, The University Of Arizona, California.
- COŞKUN, U. (2009). *Tucson Ahıska/Ahıska Türkleri: Etnik Kimlik İncelenmesi*. Arizona Üniversitesi.
- ÇETİNKAYA, N. (1996). *Iğdır Tarihi (Tarih, Yer Adları, ve Bazı Oymaklar Üzerine)*. İstanbul.
- ÇETİNKAYA, N. (2005). *Kızılbaş Türkler*. İstanbul.
- ÇILDIR AŞIK SEMPOZYUMU (2000). Ankara.
- ÇILDIRLI ÂŞIK ŞENLİK DİVANI. (2006). Hazırlayanlar: A.Berat Alptekin, M. Nizameddin Coşkun, Ankara.
- ÇOBANLI, M. (1996). Ağır *Elli Borçalı Dedem Gorgud Keçen Yerdü Bu Yerler*, Erzurum, Yayına Hazırlayan: Dr. Cengiz Alyılmaz. Ehmedov, H.M. *XIX.Esr Azerbaycan Mektebi*, Bakı, 1985.
- DAVİD MARSHALL LANG. (1997). *Gürcüler*. İstanbul.

- DAYI, S. E. (1998), *Elviye-i Selâse 'de (Kars, Ardahan, Batum) Milli Teşkilatlanma*, Erzurum.
- DERVİSHEVA, F. (2006). *Ahıska Türkleri (Sözlü Kültür Bağlamında)*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- DÜNDAR, S.-ÇETİNKAYA, H. (2004). *Terekemeler (Karapapak Türkleri)*, (El Kitabı).
- EFENDİYEV, P. (1981). *Azerbaycan Şifahi Halq Edebiyatı*, Bakü, Maarif Neşriyatı.
- ELBAQİDZE, M. (2005). “Gürcistan Çok Kültürlülük? Talep Edilmemiş Varlık veya Devlete Tehdit”, Czyzewski, Krzysztof Yılında; Kulas, Joanna; Golubiewski, Mikolaj (ed.), *Diyalog A Handbook: Güven ve Kimlik*.
- ELİTOK, N. (2006). *Muş İliinden Derlenen Mâniler Üzerine Bir İnceleme*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- ENVERLİ, N. (1999). *Borçalı 'da Yurd Yeri-İmirhesen*. Bakı.
- ERCİLASUN, A. B. (1983). *Kars İli Ağızları*. Ankara.
- ERCİLASUN, A. B. (1997). *Türk Dünyası Üzerine İncelemeler*. Ankara.
- ERDOĞAN, F. (1954). *Türk Elllerinde Hatıralarım*. İstanbul.
- ERGİN, M. (1981). *Azerî Türkçesi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- ERGİN, M. (1992). *Orhun Âbideleri*. İstanbul.
- ERGİN, M. (1999). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul.
- ERGUN, M. (1997). Karakalpak Aşık Tarzı Şiir Geleneği Üzerine Araştırmalar. *Milli Folklor*, Güz, S. 35, s. 10-16.
- ERKAN, A. O. (1999). *Tarih Boyunca Kafkasya*. İstanbul.
- ERKAN, S. (1996). *Kırım ve Kafkasya Göçleri (1878-1908)*. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Kafkasya ve Orta Asya Ülkeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi, Yayın No:1996/1, Trabzon.
- ESKİ GÜRCİSTAN. (1907).C.II, Böl.IV.Tiflis.
- FANİNA, W. H. (1997). *Kafkasya Üzerine*. Kafkasya Yazıları. (çev. Ali Çurey). İstanbul.
- GACHECHİLADZE, R. (1995). *The New Georgia:Space, Society, Politics*. London.
- GARACALI, İ. (2000). *Bir Dön Geri, Yurduna Bah*. Bakı.
- GARAYAZI MEKTEBİNİN 80 İLLİYİ MINASEBETİLE.(2001). Hazırlayan: Firdovsi İsgenderov. Bakı.
- GOCAYEVA, MEMMEDOVA, G. (2002). *Gürcistan Azerbaycanlılarının Tehsili Tarihi*. Tiflis.
- GÖKBEL, A. (2000). *Kıpçak Türkleri*. İstanbul.
- GÖKÇE, C. (1979). *Kafkasya ve Osmanlı İmparatorluğu 'nun Kafkasya Siyaseti*. İstanbul.

- GÖKDEMİR, A. E. (1998). *Cenûb-i Garbi Kafkas Hükümeti*. Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara.
- GÖMEÇ, S. (1999). *Türk Cumhuriyetleri ve Toplulukları Tarihi*. Ankara.
- GÖMEÇ, S. (2006). *Türk Kültürünün Ana Hatları*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- GRİGORİANTZ, A. (2000). *Kafkasya Halkları*. İstanbul: Sabah Yayınları.
- GUMİLEV, L. (1967). *Drevniye Turki*. Nauka, Moskva
- GÜLENSOY, T. (1995). *Türkçe Yer Adları Kılavuzu*. Ankara.
- GÜLER, A.-AKGÜL, S.-ŞİMŞEK, A. (2001). *Türklük Bilgisi*. Ankara.
- HABİÇOĞLU, B. (1993). *Kafkasya'dan Anadolu'ya Göçler*. İstanbul.
- HACILAR, V. (1996). *Azerbaycan Folkloru Antologiyası*. C.II. Bakü: Azereşr Yay.
- HACILAR, V. (2001). *Borçalı Mehralı Bey Tarihi Hekiketlerde*. Tiflis.
- HARP AKADEMİSİ. (1995). *Kafkasya'nın ve Azerbaycan'ın Dünü Bugünü Yarını*. İstanbul: Harp Akademisi Yayınları
- HİZAL, A. H. (1961). *Kuzey Kafkasya Hürriyet ve İstiklal Davası*. Ankara: Orkun Yayınları.
- İSABALI KIZI (MEMMEDOVA) T. (1999). *Borçalı Âşık Muhiti*. Bakû.
- JOHANSON, L. (2002). *Türk Dili Haritası Üzerinde Keşifler*. (çev. Nurettin Demir-Emine Yılmaz). Ankara: Grafiker Yayınları.
- KAFLI, K. (1942). *Şimali Kafkasya*. İstanbul: Vakit Matbaası.
- KALAFAT, Y. (1999). *Kırım Kuzey Kafkasya*. Ankara: ASAM Yay.
- KALAFAT, Y. (2006). *Balkanlardan Uluğ Türkistan'a Türk Halk İnançları II, Kaşkayiler-Terekemeler-Elsevenler-Karakoyunlular-Kiresunlular-Avşarlar-İsmaili Hazaralar-Kengerliler-Caferiler-Karamanlılar-Nigariler-Ayrımlılar-Kekailer-Şebekler-Navıllar-Sarulular*. Ankara.
- KALAFAT, Y. (2006). Türk Halklarında Kurt Ağzı Bağlama İnancı, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 20, s. 273-280.
- KALAFAT, Y. (2007). *Türk Kültürlü Halklarda Halk İnançları I, Türk Halk İrfanında Kurt*. Ankara: Lalezar Kitabevi.
- KAMALOĞLU, M. (2006). *Garapapaglar Lehçesinin Sözlüğü*. Bakı: Nurlan Yay.
- KARAKHİ, M. (1987). *Kafkas Mücahidi İmam Şamilin Gazavatı*, (çev. T. Cemal Kutlu). İstanbul.
- KAŞIKÇI, N. ve YILMAZ, H. (1999). *Aras'tan Volga'ya Kafkaslar-Ülkeler-İz Bırakanlar*. TÜRKAR, Türk Metal Sendikası Araştırma Bürosu, Ankara.
- KAYA, D. (1994). *Sivas'ta Aşıklık Geleneği ve Aşık Ruhsatı*. Sivas: C. Ü. Yay.
- KAYA, E. (1968). Van Bedduaları. *TFA*, XI (231), 10, s. 5093-5096. XI (232).
- KAZIMOV, İ. (1999). *Ahıska Türklerinin Dili*. Bakı

- KHAZANOV, A. (1995). *People with Nowhere to Go: The Plight of the Meskhetian Turks*, In Khazanov, A, *After the USSR: Ethnicity, Nationalism and Politics in the Commonwealth of Independent States*. Madison and London The University of Wisconsin Press.
- KHODARKOVSKY, M. (2002). *Russia's Steppe Frontier: The Making of a Colonial Empire, 1500-1800*, Bloomington: Indiana University Press.
- KIRZIOĞLU, F. (1953). *Kars Tarihi I. Cilt*. İstanbul.
- KIRZIOĞLU, F. (1972). *Karapapaklar-Borçalı-Kazak Uruğunun Kür-Araz Boylarındaki 1800 Yılına Bir Bakış*. Erzurum.
- KIRZIOĞLU, F. (1992). *Yukarı Kür ve Çoruk Boylarında Kıpçaklar*. Ankara.
- KIRZIOĞLU, F. (1993). *Osmanlılar'ın Kafkasya Ellerini Fethi (1451-1590)*. Ankara.
- KIRZIOĞLU, F. (1995). *Khazarlar'ın Borçalı ve Kazak Boylarından Oluşan Karapapah'lar da Çağımızın da İnsan Heykeli Kabirtaş Yapma Geleneği*. Ankara.
- KOBOTARAN, N. (2008). *Tebriz Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı I. Cilt*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- KOLESOV, V. KOCHERGIN, A. ve LEİBOVSKY, A. (2003). *Monitoring Interethnic Discourse Cultivated in the Krasnodar Krai (in Russian)*. Krasnodar, *Center for Pontic and Caucasian Studies*.
- KORİOUCHKİNA, E & SWERDLOW, S. (2007). *The Third Migration: Meskhetian Turks' Resettlement and Integration in the United States*, In Trier and Khanzhin (Eds), *The Meskhetian Turks at a crossroads: Integration, repatriation or resettlement?* (378-432). Münster: Lit.
- KREİNDLER, I. (1986). *The Soviet Deported Nationalities: A Summary and An Update*, Human Rights Centre
- KURAT, A, N. (1966). *IV-XVIII. Yüzyıllarda Karadeniz Kuzeyindeki Türk Kavimleri ve Devletleri*. Ankara.
- KURBANOV, R. O.-KURBANOV, E. R. (1995). *Din ve Siyaset Kafkasya'da, Bourdeaux'da*, Michael (ed), *Din ve Siyaset Rusya ve Avrasya Yeni Devletleri*, ME Sharpe.
- KÜTÜKOĞLU, B. (1993). *Osmanlı-İran Siyasi Münasebetleri*. İstanbul.
- LEVİ-S. K. (1970). *Sroye i Varennoye, İz Kniqi "Mifolojiçnoye", -İssledovaniya po Semiotike İskusstva*. Moskva-Leningrad.
- LEWİS, E.G. (1972). *Multilingualism in the Soviet Union, Aspects of language Policy And Its Implementation*, The Hague: Mouton.
- LOMSADZE [LOMSA^aE], SH. (1975). *Samtskhe-Javakheti*. Tbilisi, Mecniereba.
- LOMSADZE [LOMSA^aE], SH. (1995). *Meskhebi*. Tbilisi

- MACDONALD, D. B. (2003). *Balkan Holocausts?:Serbian and Croatian Victim Centered Propaganda and the War in Yugoslavia*. Manchester: Manchester University Press
- MELİKİŞVİLİ, G. A.(1959). *K İstorii Drevney Gruzii*. Tiflis.
- MEMMEDLİ, H. M. (2002). *Görüm Fahralının Biri Olsun Beş*. Bakı.
- MEMMEDLİ, M. (2001). *Borçalı Mahalı ve Gaçağan Kendi*. Bakı.
- MEMMEDLİ, Ş. (1991). *Paralanmış Borçalı veya 1918 yılı Ermenistan-Gürcistan Muharebesinin Acı Neticesi*. Bakı: Azərneşr Yay.
- MEMMEDLİ, Ş. (1996). *Alın Yazımız-Gürcistan Türkleri: Tarih, Kültür*. Tiflis: Samşoblo Yay.
- MEMMEDLİ, Ş. (2000). *Borçalı Edebi Muhiti*. Bakı: Elm Yay.
- MEMMEDLİ, Ş. (2003). *Azerbaycan Edebiyatının Borçalı Kolu, Monografi*. Tiflis: Kalori Yayınları.
- MEMMEDLİ, Ş. (2004). *Borçalı-Ahıska-Kars Ortak Edebi Ariyalı*. Tiflis.
- MEMMEDLİ, Ş. (2006). *Gürcistan Azerbaycanlıları, Gürcistan'da Azer Türkleri Meskunlaşan İnzibati-Arazi Vahitleri*. Statistik-Ansiklopedik Bilgi Kitabı, Tiflis.
- MEMMEDOV, A. (1966). *Şah İsmail Hataî-Eserleri*. Bakü: Azerbaycan İlimler Akademisi Neş.
- MEMMEDOV, N. (1993). *Azerbaycan'da Yer Adları*. Bakü.
- MERÇİL, E. (2003). *Gürcistan Tarihi-Eski Çağlardan 1212'ye Kadar-*. Ankara.
- METCUNATUKA, İ. (1330). *Kafkas Tarihi*. İstanbul: Hürriyet Matbaası.
- MİKHAİLOV [MIXAİLOV], M. (1994). Osobnosti Etnicheskogo Samosoznaniya Grekov Gruzii.Ms.Tbilisi:Georgian Academy of Sciences, Research Centre for Relations Between Nations.
- MİLLER, P.& Rose, N. (2008). *Governing the Present:Administering Economic, Social and Personal Life*, Cambridge, UK; Malden, MA:Polity
- MİNAHAN, J. (2002). *Vatansız Halklar Ansiklopedisi*: LR, Greenwood Publishing Group.
- MOTYL, A. (1987). *Will the Non-Russians Rebel?:State, Ethnicity, And Stability in the USSR*. Ithaca, N.Y.:Cornell University Press
- MYHİLL, J. (2004). *Language in Jewish Society:Towards a New Understanding*.
- NAMITOK, A. (2003). *Çerkeslerin Kökeni I. (çev. Aysel Çeviker)*. Ankara: KAF-DAV Yay.
- NEKRİCH, A. (1978). *The Punished Peoples:The Deportation and Fate of Soviet Minorities at the End of the Second World War*, New York: W.W.Norton.
- ODER, K. (1982). *Azerbaycan*. İstanbul: Boğaziçi Yayınları.
- ORBELİANİ, P. (1981). *Kartli Olayları, ორბელიანი პაპუნა ამბავები ქართლისაბი-* Tiflis: Metsniereba Yay.

- OSİPOV, A-SWERDLOW, S. (2007). *Social Dynamics and Leadership in Meskhetian Turk Communities. In Trier & Khanzhin, Meskhetian Turks At A Crossroads: Integration, Repatriation Or Resettlement?*, Cambridge; New York:Cambridge University Press
- ÖMERLİ, V. (2001). *Garayazı*. Bakı.
- ÖREN, Mehmet M. (1998). *İran Türkleri Hürriyet Hareketleri*. Ankara.
- ÖRNEK, S. V. (2000). *Türk Halkbilimi*. Ankara.
- ÖZBAY, Ö. (1995). *Dünden Bugüne Kuzey Kafkasya*. Ankara.
- ÖZDER, M. A. (1971). *Tarihte Çıldır Atabeğleri ve Torunları*. Erzurum.
- ÖZGÜR, Y. (1997). *Türkiye ve Türk Dünyası*. İstanbul: Harp Akademileri Basımevi.
- ÖZKAN, N. (2003). *Türk Dilinin Yurtları*. Ankara.
- ÖZSOY, İ. (1997). *Dağıstan'ın Sosyoekonomik Tarihi*. İzmir.
- PEPİNOV, F. (2008). *The Role of Political Caricature in the ultural Development ofthe Meskhetian (Ahiska) Turks", in Kellner-Heinkele, Barbara;Gierlichs Joachim; Heuer, Brigitte (ed.), İslam Sanatı ve Mimarisi Avrupa Çevre:Kırım, Kafkasya ve Volga-Ural Bölgesi, Otto Harrassowitz Verlag.*
- PETER, A. A. (1992). *Türkiye'de Etnik Gruplar*. (çev. Mustafa Küpüşoğlu). İstanbul.
- PİPES, R. (1974). *The Formation of the Soviet Union*. New York: Atheneum
- PİRMEMMEDOV, S. (2002). *Tbilisi Azerbaycan Mektebinin 100 İlliği Münasebetile*. Tiflis.
- POHL, J. O. (2004). *Shallow Roots:The Exile Experiences of the Russian-Germans, Crimean Tatars and Meskhetian Turks in Comparative Perspective*, PhD Dissertation. School of Oriental and African Studies, University of London.
- POLIAN, P. (2004). *Against Their Will: The History and Geography of Forced Migrations in the Ussr*. Budapest, Hungary: Central European University Press.
- POLIAN, P. (2004). *Onların İradesi Karşı: SSCB'de Zorunlu Göçler Tarih ve Coğrafya*. Central European University Press.
- PORTES, A. (1996). *The New Second Generation*, New York: Russell Sage Foundation.
- PRENTİSS, C. R. (2003). *Religion and the Creation of Race and Ethnicity: An Introduction*. London: New York University Press
- PUTKARADZE [PUT'K'ARA'E], T. (2005). *Mesketidan Deportirebulta Tvitaghkma İanetshi Chasaxlebul Pirta Gamokitkhvis Shedegebis Mikhedvit*. Artanuji
- RAFATOV, İ. (1996). *Meshetiya i Meshi*. İlim, Bişkek
- RAY, K. (2004). *Displaced Populations: A Challenge to International Planning*, Phd: Colombia University.

- RYAZANTSEV, S. V. (2000), *Ethnic migration and condition of the Meskhetian Turks at the South of Russia, Stavropol, Russia*: United Nations High Commissioner for Refugees and Danish Refugee Council.
- SARAÇLI-MEMMEDLİ E. (1992). Borçalı Edebi Muhiti. “*Edebiyat ve İnce Senet*” Gazetesi, Bakû, sayı 7.
- SARVAN, M. (1998). *Ulu Borçalı*. Bakı.
- SARVAN, M. (2001). *Borçalı Alimleri*. Bakı.
- SAYDAM, A. (1993). *Kafkasya’da Bağımsızlık Mücadeleleri ve Türkiye*, KTÜ, Kafkasya ve Orta Asya Ülkeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi, Trabzon.
- SEYİDOV, M. (1989). *Azerbaycan Halkının Soykökünü Düşünürken*. Bakü.
- SHEEHY, A.& Nahajlo, B. (1971-1980). The Crimean Tatars, Volga Germans, and Meskhetians:Soviet Treatment Of Some National Minorities (*Minority Rights Report No.6*). London:Minority Rights Group.
- SLACKMAN, M. (2000, June 19). The Shadow People:Soviet Turks Scratch Out Bitter Existence in Land That Denies Them All Rights, *The Seattle Times*, p.A3.
- SUMBADZE, N. (2007). *Back Home Again:the Repatriation and Integration ofMeskhetian Muslims in Georgia*, In Trier and Khanzhin (Eds), *The Meskhetian Turks at a crossroads:Integration, repatriation or resettlement?* (288-333).Münster:Lit.
- SUNY, R. (1994). *The Making Of The Georgian Nation*. Bloomington: Indiana University.
- SÜMER, F. (1992). *Safevi Devletinin Kuruluşu*, Ankara.
- SWERDLOW, S.& Koriouchkina, E. (in press), *Meskhetian Turks in the United States.In T.Trier (Ed.), Between İntegration and Resettlement:Meskhetian Turks And The Search For Durable Solutions*, Flensburg, Germany: European Centre for Minority Issues.
- ŞAĞULAŞVİLİ, G. (1987). *Eski Tiflis'in Şiiri Tarihinden*, Tiflis:Metsniereba (Bilim) Yayınları.
- TAŞDEMİR, T. (2005). *Türkiye’nin Kafkasya Politikasında Ahıska ve Sürgün Halk Ahıskalılar*, İstanbul.
- TAVKUL, U. (1993). *Kafkasya Dağlarında Hayat ve Kültür*. İstanbul.
- TAVKUL, U. (2002). *Etnik Çatışmaların Gölgesinde Kafkasya*. İstanbul.
- TAVKUL, U. (2002). *Kafkasya ve Çevresindeki Türk Toplulukları*. İstanbul: Yeni Türkiye Yay.
- TERİM, Ş. (1976). *Kafkas Tarihinde Abhazlar ve Çerkezlik Mefhumu*, İstanbul.
- TİŞKOV, V.A.-Fillipova, E. İ. (2000). *Eski Sovyet Ülkelerinde Etnik İlişkiler ve Sorunlar*. Ankara: ASAM Yayınları.

- TOMLINSON, K. G. (2002). *Coping as kin: Responses to Suffering Amongst Displaced Meskhetian Turks in post-Soviet Krasnodar*, Russian Federation, Unpublished doctoral dissertation. University College London, London.
- TOMLINSON, K.G. (2005). "Bugün ve Yarın yaşamak Dün: Güney Rusya'daki Ahıska Türkleri" Crossley, James G.; Karner, Hristiyan (ed.), *Yazma Tarih*, Din İnşaat, Ashgate Publishing.
- TRIER, T. (ed.) (in press), (2006). *Between Integration and Resettlement: Meskhetian Turks and the Search for Durable Solutions*, Flensburg, Germany: *European Centre for Minority Issues*.
- TRIER, T. & PENTIKÄINEN, O. (2004). *Between Integration and Resettlement: The Meskhetian Turks*. European Center For Minority Issues
- TRIER, T. & KHANZHİN, A. (2007). *The Meskhetian Turks at a crossroads: Integration, Repatriation Or Resettlement?* Münster: Lit.
- TÜRKİYE TÜRKÇESİ AĞIZLARI SÖZLÜĞÜ, TDK, <http://tdkterim.gov.tr/ttas>
- VACHNADZE [VAČNADZE], N. (2004). *Kniga Naziry Deportirovannoj Meskhetincy*. Tbilisi
- VAKHUSHTI [VAXUŠT'İ]. (1941). *Aghs 'era Sameposa Sakartvelosa*. Tbilisi.
- VALEHOĞLU, F. (2005). *Karapapaklar ve Onların XIX. Asır Harp Tarihi*. Bakı.
- WATSON, J.C.E. (2002). *The Phonology and Morphology of Arabic*. Published by Oxford University Press
- WIXMAN, R. (1984). *SSCB Halk: Bir Etnografik El Kitabı*. ME Sharpe.
- WIXMAN, R. (1984). *The Peoples of the Soviet Union: An Ethnographic Handbook*. London: Macmillan Press.
- YEGANE, İ. (1990). *Karapapahların Tarih ve Kültürüne Bir Bakış*. Nogadey.
- YENİARAS, O. (1994). *Karapapak ve Terekemelerin Siyasî ve Kültürel Tarihine Giriş*. İstanbul.
- YUNUSOV, A. (2000). *Meskhetian Turks: Twice Deported People*, Baku: Institute of Peace and Democracy.
- YUNUSOV, A. (1999). *Meskhetinskie Turki: Dvazhdy Deportirovannyi Narod [Meskhetian Turks: Deported twice]*. Baku, Azerbaijan: Zaman.
- ZEHTABÎ M. T. (Kirisçi). (1999). *İran Türklerinin Eski Tarihi*. Tebriz.
- ZEYREK, Y. (1999). *Gürcistan Acaristan ve Türkiye*. Trabzon.
- ZEYREK, Y. (2001). *Ahıska Bölgesi ve Ahıska Türkleri*. Ankara.

MAKALELER

- “ABHAZLAR MADDESİ”.(1985). *Yeni Türkiye Ansiklopedisi*, Ötüken Yay. İstanbul.
- “ABHAZLAR”. (1981). *İnönü Ansiklopedisi*, Cilt:I.1981, s. 75.
- “AHISKA MADDESİ”.(1988). *İslam Ansiklopedisi*, Cilt 1,TDV, İstanbul, s.56.
- “KABKA3B” (Kavkaz/Kafkas): *Toplumsal-Siyasal, Edebi Gazete*. (1851). Tiflis, Sayı:1, Gürcistan Parlâmentosu İlya Çavçavadze Milli Kütüphanesinin Arşivi, kod 67/09.
- AĞOĞLU, E. (2002). “Azerbaycan'ın Etnik ve Demografik Yapısı”, *Türkler*, Cilt:19, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, s.217-225.
- AKTEMUR, A. M. (2007). “Çıldır-Yıldırımtepe (Rabat) Köyü’ndeki İnsan Heykeli Formlu Mezar Taşları”, *Serhat Kültür*, Yıl:5, Ocak-Şubat 2007, İstanbul, s.15.
- AKTI KAVKAZSKOY ARKHEOGRAFİÇESKOY KOMİSSİİ, III. Cilt, Tiflis, s.598-599 (Kafkasya Arkeografya Heyetince Toplanmış Belgeler.Sonraki Dipnotlarda Kısaca AKAK);AKAK, c.B, s.604, 610, 615, 618, 479, 778-779, 734, 781, 829
- ALIŞIK, G.S. (2005).Görkemli Âlim Muharrem Ergin Beğ (1923 Gögye-6 Ocak 1995 İstanbul), Prof. Dr. Muharrem Ergin’e. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, Cilt:2, Sayı:4, Aralık, s.10-25.
- ALYILMAZ, C. (1997). Borçalılı Şair Vilayet Rüstemzade. *Kardaş Edebiyatlar Dergisi*, S. 41, İzmir, 8-11.
- ALYILMAZ, C. (2009). “Valeh Hacılar’ın Türklük Bilimine Katkıları Ve Yeni Kitabı:Heste Hasan”, *Karadeniz Araştırmaları*, Cilt:6, Sayı:23, Güz, s.117-129.
- ALYILMAZ, S. (2000). Doğu Anadolu Ağızlarında İsim Yapım Ekleri. Atatürk Üniversitesi, *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, Sayı:14, s.13, 19.
- ALYILMAZ, S. (2002). Borçalı (Gürcistan) Karapapakları’nın (Terekemeleri’nin) Tarihine Dair., *Yeni Türkiye*, S.43, Ankara, 288-291.
- ALYILMAZ, S. (2010). Gürcistan Türklerinin Yeniden Yükselen Sesi:“Varlık” Gazetesi. *Karadeniz Araştırmaları*, Sayı 25: 115-124.
- ARSLAN, A. (1997). “I. Dünya Savaşı’nda ve Milli Mücadele Döneminde Ahıska-Ahılkelek (1914-1921)” Kafkas Araştırmaları, III. İstanbul, s. 93-115.
- AYDINGÜN, A. (1998). A deported nationality: The Ahıska Turks, Perceptions: *Journal of International Affairs*, 3(4), 120-129.Retrieved May 24, 2006 from, <http://www.sam.gov.tr/perceptions/Volume3/Dec1998-Feb, 1999/baydar>.
- AYDINGÜN, A. (2002). Ahıska (Meskhetian) Turks: Source of conflict in the Caucasus? *The International Journal of Human Rights*, 6 (2), 49-64.

- AYDINGÜN, A. (2002). Creating, Recreating, And Redefining Ethnic Identity: Ahıska (Meskhetian) Turks in Soviet and post-Soviet contexts. *Central Asian Survey*, 21 (2), 185-197.
- AYDINGÜN, A. (2007). *Resettlement and Belonging among Cultural and Ethnic Kin: Meskhetian Turks in Turkey*. In Trier and Khanzhin (Eds), *The Meskhetian Turks at a Crossroads: Integration, Repatriation Or Resettlement?* (340-377), Münster: Lit.
- BALA, M. (1967). "Karapapak". *İslam Ansiklopedisi*, Cilt:6, İstanbul, s.330
- BARAN, B. Eski Türkçeden Anadolu Ağızlarına Ulaşan Bazı Kelimeler. tdae.ege.edu.tr/files/burhanbaran.doc
- BARTH, F. (1995). Ethnicity and The Concept of Culture, Paper presented to the Conference 'Rethinking Culture', Harvard 1995, Retrieved at December 2008 from <http://www.tau.ac.il/tarbut/readers/syllabi/fbarth-ethnicity.htm>
- BASKAKOV, Nikolay A. (1958). *Karakalpaksko-Russky Slovar, (Karakalpakça-Rusça Sözlük)*. Moskova, s.364.
- BİLGİLİ, A.S. (2002). "Azerbaycan Türkmenleri Tarihi". *Türkler*, Cilt:7, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara ,s.22-43.
- BOZKURT, H. (2007). Anadolu'nun Bağrında Unutulmuş Ahıskalılar, Yıl:3, Sayı:8, Sonbahar.
- BURKE, J. (ed.) (1998). *Meskhetian Turks: Solutions and Human Security*. Forced Migration Project (New York: Soros Foundation), <http://www.soros.org/fmp2/html/meskinintro.html>, [Accessed (Erişim Tarihi): 24 November 2002.
- BÜNYATOV, Z. (1993). Garapapağlar. *Borçalı Journalı*, Borçalı, s.14-18.
- CAFEROĞLU, A. (1955). "Anadolu Ağızlarında Metathése", TDAY Belleten, Ankara, 1988.
- CAFEROĞLU, A. (1958). "Anadolu Ağızlarında İçses Ünsüz Benzeşmesi". *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*, s.1-11.
- CAFEROĞLU, A. (1971). "Karapapaklar". *Türk Ansiklopedisi*, Cilt:21, Ankara, s.309.
- CAFEROĞLU, A. (1976). "Kafkasya Türkleri". *Türk Dünyası El Kitabı*, Ankara 1976, Ankara, s. 1121.
- CAFEROĞLU, A. (1985). "Kafkasya". *Yeni Türkiye Ansiklopedisi*, Cilt:5, İstanbul, s.1620.
- CAFEROĞLU, A.-Yücel, T. (1976). "İran'da Türkler". *TDEK*, Ankara.
- CHERVONNAYA, S. (1998). *The Problem of the Repatriation of the Meskhet-Turks, Appendix to the Fact-Finding Mission of the FUEN (Federal Union of European Nationalities) delegation to Georgia*, November 1998 Original version by Svetlana

- Chervonnaya; edited by the FUEN- Secretariat, http://www.arts.uwaterloo.ca/MINELRES/min/meskh/FUEN_Meskh.html
- CHERVONNAYA, S. (1998-November). The problem of the repatriation of the Meskhet-Turks [Appendix to the fact-finding mission of the Federal Union of European Nationalities delegation to Georgia]. Retrieved May 19, 2006, from http://www.arts.uwaterloo.ca/MINELRES/min/meskh/FUEN_Meskh.htm
- CHRÍOST, D. M. G. (2005). Language Planning in Northern Ireland; in: Kaplan, Robert B. (Editor), *Language Planning and Policy in Europe*, Volume 2: The Czech Republic, the European Union and Northern Ireland. Clevedon, GBR: (pp.257-308), Multilingual Matters Limited Craith, N.M.2003. Culture and Identity Politics in Northern Ireland. Gordonsville, VA, USA: Palgrave Macmillan Dubois de M.1859, Voyage actour du Caucase I, II, Paris.
- CİHAN, A. (2008). Kırgızistan'da Ahıska Türkleri Üzerine Gözlemler. *Bizim Ahıska Dergisi*, Yıl:4, Sayı:11-12, Sonbahar.
- DURSUN, G. (1998). "Afganistan'ın Etnik Kimliği", *Avrasya Dosyası*, Vol: IV, I, ss.3-4, Sonbahar-Kış, s. 53.
- EDİLASHVİLİ, N. (2007). Meskhetians: Social Challenges, Prospects and Opportunities During and After the Repatriation, The 2007 International Conference. The Center for Studies on New Religions. Retrieved September, 20, 2008 from, http://www.cesnur.org/2007/bord_edilashvili.htm
- EFENDİOĞLU, S. (2006). Cümle Menşeli Edatlar, Prepositions Originated From Sentence, A. Ü. *TAED*, 31, Erzurum, 193-207, s. 197.
- EFENDİOĞLU, S. (2009). Ağrı İli Ağızları. *Turkish Studies*, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 4/3 Spring, 808-840.
- EMRAHOĞLU Arif. (1985). Borçalı Âşıkları, "Sovyet Gürcistan'ı": İçtimaî-Siyasî, Edebi-Bedî Gazete, Tiflis, Sayı:60.
- QARAPAPAQLAR DERGİSİ. (2005). Sayı:2, Tiflis, ss.7, 8, 20.
- GONGUEST, R. (1987). "Kayıp Bir Halk: Rusya Mesketyaları", (çev. Eşrer Özbilen), *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, Sayı:50, İstanbul, s.183-188.
- GÖLPINARLI, A."Kızılbaş", *İ. A*, Cilt 6, s.789.
- GÜL, R. (2008). Dede Korkut Hikâyelerinde Söz Kalıpları, Pattern Utterances in Tales of Dede Korkut, *D.Ü.Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 100-105.
- GÜNGÜL, G. (1996). "Dost Elleri Bekleyenler: Ahıska Türkleri". *Türk Edebiyatı Dergisi*, Sayı 48, Şubat, s. 48-50.

- GÜNŞEN, A. (2006). Göster-ve Görset-ÁZRSET Fiillerinin Yapısı Üzerine. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı:20 Yıl:2006/1, s.35, 49.
- HACIYEV, F. (1998). Garapapag Soyumuz. *Diyar Gezeti*, No:2, Tiflis, s.2.
- HACILAR, V. (2009). Karapapak Türk Mitolojisinin Yapısı Üzerine Araştırmalar. *Bilig*, Bahar/Sayı 49:83-92.
- HERKMEN, D. (2010). “Eyle-” Yardımcı Fiili, The Auhiliary Verb “Eyle-”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, The Journal of International Social Research*, Volume:3 Issue:12 Summer.
- JANIASHVİLİ [MANIAŞVİLİ], L. (2006). *1944 C’els Samkhret Sakartvelodan Gasakhlebulta Etnoist’oriuli P’roblemebi*, Tbilisi, Ena da kultura Kazbeki, G.1876.Tri mesjaca v Tureckoj Gruzii, Zapiski Zakavkaskogo Otdela İmperatorskogo Russk, Geograf, Obshchesta, kn.X, v.1, Tbilisi
- KALAFAT, Y. (1998). “Azerbaycan Notları”. *Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, Sayı:8, Kış, s.79-95.
- KALAFAT, Y. (1999). “Karapapak Türklerinde Halk İnançları”. *Türk Kültürü*, Mart, s.431.
- KALAFAT, Y. (1999). Karakalpak Türklerinde Halk İnançları. *Millî Folklor*, Yıl:10, Sayı:40, Yaz, s.11, 12.
- KALAFAT, Y. (2000). “Gürcistan Kültüründen Manzaralar”. *Yeni Düşünce*, 3-9 Ağustos, S. 2001/31, s. 26-30.
- KALAFAT, Y. (2002). “Azerbaycan Notları”, *Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, Dr. Haluk Karamağaralı Armağanı, Ankara.
- KALAFAT, Y. (2002). Anadolu ve İran’da Karşılaştırmalı Türk Halk İnançları. *Azerbaycan Birinci Uluslararası Sempozyumu Bildirileri*.
- KALAFAT, Y. (2006). “Borçalı Halk İnançları Kültürünün Genel Türk Halk Kültüründeki Yeri ve Önemi”. *Karşılaştırmalı Borçalı Halk Kültürü Sempozyumu*, 22-25 Haziran, Tiflis-Gürcistan.
- KALAFAT, Y. (2006). Türk Mistik Kültüründe “Er” veya Halk Kültürümüzde “Er Tiplemesi”. VII.Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, Türk Halk Kültüründe Gelenek, Görenek ve İnançlar/Traditions, *Customs And Beliefs İn Turkish Folk Culture*, 9.Oturum-Session 9, 30.06.2006.
- KALKAN, M. (1998). “Ahıska Tükleri’nin Menşei ve Tarihi Gelişim Seyirleri”, *Bilgi*, Sayı:7, Güz.
- KANBOLAT, H. (2001). Kafkasya’da Cevaheti (Gürcistan) ile Krasnodar (Rusya) Ermenilerinin Jeopolitiği ve Özerklik Arayışları (İngilizceden Türkçe Özet) *Ermeni Araştırmaları*, s.2.

- KARAMAN, E. (2007). Azerbaycan Ağızları Üzerine Bir Deneme. *Journal of Gafgaz University*, Number 20, s.98, 99.
- KARAMANLI, M. H. (1996). “Gürcistan”. *DİA*, C.XIV, İstanbul, s. 310.
- KARAÖRS, M. M. Hocam Prof. Dr. Muharrem Ergin,
http://www.istiklalgazetesi.com.tr/yeni_sayfa_207.
- KARAPAPAKLAR Maddesi. *İslam Ansiklopedisi*. Cilt:XXIV, s.470
- KAYA, D. (1984). Bir Destan Kahramanı Mihrali Bey. *Halk Kültürü Dergisi*, Sayı: 4.
- KEMALOĞLU, M. (2006a). Kafkasya'ya Bakışımız ve Ermeniler (I.Bölüm). *Kalgay*, YIL: 11 S: 41, Temmuz-Ağustos-Eylül.
- KEMALOĞLU, M. (2006b). Kafkasya'ya Bakışımız ve Ermeniler (II.Bölüm). *Kalgay*, Yıl: 11, Sayı: 42, Ekim-Kasım-Aralık.
- KHAZANOV, A. M. (1992). *Meskhetian Turks in Search of Self-Identity*. *Central Asian Survey*, 2 (4), 1-16
- KIRZIOĞLU, F. (1968). “Cenûbî Garbî Kafkas Cumhuriyeti”. *Türk Kültürü*, Sayı:72, Ekim, s. 958-959.
- KIRZIOĞLU, F. (1970). “Ahıska Bölgesi ve Türklük”. *Türk Kültürü*, Sayı: 87, s. 203-206
- KIRZIOĞLU, F. (2008).Çıldır Köyleri Seyahat Notları-I. *Bizim Ahıska*, Sayı:9, Yıl: 4, Kış.
- KIRZIOĞLU, F. (2009). Çıldır Köyleri Seyahat Notları-II. *Bizim Ahıska*, Sayı: 13, Yıl: 5, Kış.
- KONSTANTİN M. (2005). “Mezkete Yeniden Keşfedilmiş Bir Ülkedir”.
<http://www.halaga.net/articles/turk/meshetia.html>, 20 Ağustos 2005.
- KOPUZLU, N. (2003). “Ahıska Türkleri ile İlgili Bir Broşür Hakkında”. *Ahıska Dergisi*, Sayı 5, Haziran, s. 6.
- KORKMAZ, Z. (1959). Türk Dilinde +ça Eki ve Bu Ek ile Yapılan İsim Teşkilleri Üzerine Bir Deneme. *A.Ü.D.T.C.F.D.* Cilt:XVII, Sayı:3-4, Temmuz-Eylül-Aralık, s. 302-337.
- LEVİ-S. K. (1978).”Mif, Ritual, Genetika”. *Priroda* 1.
- LEVİ-S. K. (1983).”Struktura i Forma”, *Semiotika*, Moskova.
- LİGETİ, L. (1942). Türkçede Uzun Vokaller. *Türkiyat Mecmuası*, C.7-8, s. 82-94.
- MELETİNSKİ, Y. M. (1977). “Mif i İstoriçeskaya Poetika Folklor”, *Folklor, Poetiçeskaya Sistema*, Moskova.
- MEMMEDLİ, Ş. (2009). Gürcistan'da Âşıklık Geleneğinin Birincilleri, *TURAN-SAM*, Yıl: 1, Sayı: 3, Yaz, s. 66-73.
- MERT, O. (2004). Gürcistan (Borçalı) Karapapaklarının-Terekemelerinin Eğitim Tarihine Dair, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü*, Cilt: 11, Sayı: 24, s. 233-234.

- OPEN SOCIETY INSTITUTE, (1998). Meskhetian Turks: Solutions and human security. New York:Author.Retrieved May 19, 2006, from <http://www.soros.org/fm2/html/meskpreface.html>.
- OSİPOV, A. (2000). Russian Experience of Ethnic Discrimination: Meskhetians in Krasnodar Region, Memorial Human Rights Center, Moscow, Retrieved June 20, 2006, from, <http://www.memo.ru/hr/discrim/meshi/index.htm>
- ÖZEL, H. (2007). “Ahıska Türkleri Yakın Tarihi”. Eğitim Dergisi, *E-Eğitim Bilim ve Sanat Dergisi*, Sayı: 17, s. 3-4, Kasım.
- ÖZER, O. (2008). Muş İli Terekeme Ağzı. *Türkiye Türkçesi Ağzı Araştırmaları Çalıştayı*, Bildiri Özetleri.
- ÖZGÜR, Y. (1996). Tarihi Türk Yurdu Zengezur. *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 104, s. 159-178.
- PEUCH, J. (2001). Georgia:Meskhetians Search For Cultural Identity (Part I), <http://www.rferl.org/features/2001/05/25052001130649.asp>
- SARIKAYA, M. (2001). Eski Türkçedeki -ğu, -gü Fiilden İsim Yapma Ekinin Güney Azerbaycan Türkçesindeki Örnekleri Üzerine. *Khazar University Journal Of Azerbaijani Studies*, Volume 4, Number 3-4.
- SEFEROV, R. (2005). “Sovyet Dönemi ve Bağımsızlık Sonrası Azerbaycan Nüfusunun Etnik Yapısındaki Değişimler”. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*. Sayı: 17, Konya, s. 395-410.
- SEFEROV, R.-AKİŞ, A. (2011). Sovyet Döneminden Günümüze Ahıska Türklerinin Yaşadıkları Coğrafyaya Göçlerle Birlikte Genel Bir Bakış. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, <http://www.turkiyat.selcuk.edu.tr/pdfdergi/s24/seferov.pdf>
- STRECK, M. (1967). “Kaf Dağı”, *İ.A.* VI. İstanbul.
- SUMBADZE, N. (2002). *Muslim population of Southern Georgia:Challenges of Repatriation*, In G.Nodia (Ed.), *Ethnic-confessional groups and Challenges To Civic İntegration in Georgia:Azeri, Javakheti Armenian, and Muslim Communities (pp.42-63)*, Tbilisi, Georgia:Caucasus Institute for Peace, Democracy, and Development.
- SUMBADZE, N. (2002). The Problem of Muslim Population Of Southern Georgia: Prospects Of Deportation And The Local Resistance, Retrieved September 9, 2008 from, <http://www.policy.hu/sumbadze/Nana--Meskhetians5.html>
- SUMBADZE, N.-MOURAVİ, G.T. (2005). Repatriation And Adaptation Of Deported Meskhetians: Society And State İn Supra-National Context. *Centre For Geopolitical & Regional Studies*, Tbilisi, Georgia2005-06-09, <http://www.policy.hu/~sumbadze/osiipf.html>

- SWERDLOW, S. (2004). Reflections on Transnational Minorities And Human Rights: Meskhetians and Hemshins in Georgia and Krasnodar. *Bulletin: Anthropology, Minorities, and Multiculturalism*, 5, 1-27.
- TOGAN, Z. V. (1933). Azerbaycan Etnografisine Dair. *Azerbaycan Yurt Bilgisi*, Sayı: 18, s. 247-253.
- TOGAN, Z. V. (1933). Azerbaycan Etnografisine Dair I.-II. *Azerbaycan Yurt Bilgisi*, Sayı: 15, s. 101-107.
- TOGAN, Z. V. (1944). Azerbaycan. *İ. A. II*, İstanbul.
- TOMLINSON, K. G. (2004). Landless villages in a landless state: Meskhetian Turks without post-Soviet Homelands, Conference 2004, Durham. *Association of Social Anthropologists of the UK and Commonwealth*, <http://www.theasa.org/conferences/asa04/panels/panel09.htm>
- ULUTAŞ, İ. (2007). Metatez Olayı Türkçenin Hece Sistemiyle İlgili midir?, *Bilig*, Güz, Sayı: 43: 117-132.
- URAVELLİ, O. (1994). "Ahıska'da Türk Nüfusunun Sürülmesine Dair Gizli Sovyet Belgeleri". *XII. Türk Tarih Kongresi Bildiri Özetleri*, Ankara, s.47-48.
- WIMBUSH, S. E. Enders, S. & Wixman, R. (1975). The Meskhetian Turks: A new voice in Soviet central Asia. *Canadian Slavonic Papers*, 17 (2 & 3), 320-340.
- WOLFE, T. (2000). Culture and Communities in the Anthropology of Eastern Europe and the Former Soviet Union. *Annual Review of Anthropology*, 29:195-216
- YALÇINKAYA, A. (2006). Kafkaslar'da "Türki" Kavımler: Çerkezler, Abhazlar, Kabartaylar, Adıgeler, Çeçenler, İnguşlar, Dağıstanlılar ve Diğerleri, *Akademik Bakış*, Sayı:9 Mayıs-2006.
- YILDIZ, H. (2007), Türkçede Çingeneler İçin Kullanılan Kelimeler ve Bunların Etimolojileri. *Dil Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 1, Sayı:1 , Güz, s. 61-82.
- ВОЕННЫЙ СБОРНИК [*Askerî Mecmua*]. C.28, S.-Peterburg 1863, s.182.
- Сборникъ Материаловъ для Описания Местностей и Племеньъ Кавказа, (*SMOMPK*)- (1883), *Kafkas Yerleri ve Taifelerinin Tasviri için Materyaller Mecmuası*, 3.bırakılış, s. 341-350.

İNTERNET KAYNAKLARI

- <http://www.ahiskalilar.org>
<http://www.ahiskalilarvakfi.org>
<http://www.azerievi.com>
<http://www.bizimbulanik.com>
<http://www.borchali.net>
<http://www.borchali.ws>
<http://www.bulanik.meb.gov.tr>
<http://www.bulaniknet.com>
<http://www.bulaniktutkusu.com>
<http://www.caissoas.com>
<http://www.devletarsivleri.gov.tr>
<http://www.egitirim.gen.tr>
<http://www.karapapak.com>
<http://www.karapapakyurdu.blogcu.com>
<http://www.karskahvesi.com>
<http://www.kultur.gov.tr>
<http://www.terekeme-karapapak.azbuz.com>
<http://www.terekemeler.org>
<http://www.turkoloji.cu.edu.tr>